

la tribuna

Renovació al Museu Picasso de París (I)

El nou recorregut del museu potencia l'arquitectura de l'esplèndid Hôtel Salé (1659)

CONXITA BONCOMPTE

Des d'AINA, envoltada d'esquís i d'apunts picassians, escric aquest article per intentar transmetre la meua impressió sobre la nova museografia del Museu Picasso de París (MPP). El novembre passat vaig tenir el privilegi de compartir l'expectació d'una primera visita al renovat MPP amb l'Alix Barbet (autoritat mundial en els frescos de la vil·la pompeiana de Boscoreale i directora honorària del CNRS, Centre Nacional de Recerca Científica de França). L'Alix volia constatar el que havia llegit en el meu article *Iconografia picassiana entre 1905 i 1907. Influència de la pintura pompeiana: el reflex dels frescos de Boscoreale i de la pintura pompeiana a l'obra de Picasso d'aquest període*. Persona menuda i pragmàtica, l'arqueòloga carregava una immensa càmera que disparava en funció del grau d'influència pompeiana que ella valorava en cada peça. Cada clic m'arribava a l'ànima com un aprovat.

La gran renovació que ha fet el MPP és un repte en tots els àmbits, també l'arquitectònic, doncs s'ha triplicat l'espai dedicat a l'exposició d'algunes de les seves 5.000 obres. Ampliació complexa ja que l'edifici que les acull, l'Hôtel Salé (1659), és una residència aristocràtica característica del barroc francès i, com la resta de palauets urbans dels entorns, confereix al barri del Marais un valor patrimonial pel qual vetlla l'Estat. Així, el projecte havia de ser curós amb normatives de tot ordre. El nou recorregut del museu potencia l'arquitectura de l'esplèndid Hô-

tel Salé emfatitzant-ne, entre altres, la sumptuosa escala d'accés a la planta noble. Les escultures i baixos relleus del segle XVII que engalanen l'escala d'honor varen merèixer alguns clics de l'Alix per la seva inspiració clàssica.

En els dos extrems oposats de la *loggia* que s'obre al replà de l'esmentada planta (anomenada Saló de Júpiter per estar presidida per l'escultura del déu i la de la seva dona, Juno) trobem dues obres de Picasso que dialoguen subtilment. Per una banda, una escultura: *Bust de dona* (1931), un dels impactants caps de la Marie Thérèse que l'artista realitzà Boisgeloup. En el *château* de Boisgeloup, Picasso (rondant els 50 anys) es metamorfosava en escultor clàssic gràcies a la seva joveníssima musa. El resultat va ser espectacular i *Bust de*

dona és una mostra del deliri clàssic que exhala part de la producció picassiana del període *Marie Thérèse*. Els caps que Picasso va esculpir de la seva amant tenen el volum dels caps imperials, però la força i la poesia dels de la jove van més enllà i aquest, concretament, és tan diví com el de la pròpia Juno. Tècnicament, Picasso accedeix a un sublim nivell de classicisme tot combinant diferents llenguatges anticlàssics que l'artista ha desenvolupat al llarg de la seva trajectòria. Observat sota diversos angles, el cap de la Marie Thérèse ofereix múltiples lectures. A mi me'n va entusiasmar una: la identificació entre el cabell de la noia i les ales d'un ocell. Un matís evocador dels sentiments que desvetllava la model a l'escultor.

A l'altra banda, una pintura

anomenada *La flauta de Pan* (1923). Nou clic de la càmera: influència pompeiana! Tant a *La flauta de Pan* com en un altre quadre conservat al MPP, *La lectura de la carta* (1921), els dos joves representats entenc que són Picasso i Apollinaire. Les teles són homenatges a les vivències compartides, a l'amistat, única i irrepitiblement enriquidora, entre pintor i poeta. A *La flauta de Pan* els dos amics formen part d'un context d'eterna mediterraneïtat. Sempre han estat allà. Picasso ho evoca amb pocs colors (blaus, rosats, ocres) i pocs elements. Les figures són colossals, els cubs de pedra són les runes i, darrere, dues denses franges blaves: el cel i el mar. Un dels joves, Picasso, assentat sobre un carreu toca la flauta de Pan inspirant-se en models pompeians. Al costat, Apollinaire observa serenament. La combinació entre *Picasso-Dionís* i *Apollinaire-Apol·lo* és l'equilibri de forces de les quals sorgeix, l'art. Així ho explica Nietzsche a *L'origen de la tragèdia* (1871), lectura compartida per Picasso i els seu cercle. Aquesta recerca artística unida a l'interès pel món pompeïà i les seves imatges la varen viure intensament Picasso i Apollinaire des de 1905, especialment entre 1905 i 1907. El tàndem Picasso-Apollinaire, a *La flauta de Pan*, redueix la presència del mateix Júpiter a mer figurant de l'escala. En aquest sentit, em permeto tres cites de l'esmentat llibre de Nietzsche:

"El hombre se siente dios; su actitud es tan noble y plena de éxtasis como las de los dioses que

ha visto en sus ensueños. El hombre no es ya un artista, es una obra de arte."

"He mostrado cómo el espíritu dionisiaco y el espíritu apolíneo, reforzándose mutuamente, han dominado el alma helénica."

"Solo el genio, en el acto de la producción artística y en cuanto se identifica con este artista primordial del mundo, sabe algo de la eterna esencia del arte, pues entonces, como por milagro, se ha hecho semejante a la turbadora figura de la leyenda que tenía la facultad de volver sus ojos hacia sí misma para contemplarse; ahora es a su vez sujeto y objeto, poeta, actor y espectador."

Si les llegeixen mirant el quadre, no insisteixo més. Davant *La flauta de Pan* hi ha un banc força confortable.

El diàleg descrit entre les dues peces, *Bust de dona* i *La flauta de Pan*, de períodes diferents i unides per motius més enllà dels cronològics, és un exemple de la filosofia que ha inspirat la nova museografia del MPP. De Saló de Júpiter només n'hi ha un a l'Hôtel Salé, però els diàlegs entre les obres de Picasso és una constant. La idea d'Anne Baldessari (exdirectora del MPP) ha estat crear un recorregut alhora temàtic i cronològic, anomenat *Recorregut magistral*, que és desenvolupa a les plantes 0, 1 i 2. El celler es dedica totalment als tallers de Picasso i a les obres més característiques produïdes en cada un dels seus espais creatius: El Bateau-Lavoir, Les Grands-Agustins, La Californie, Mougins... i dues peces del taller gosolà.

enquesta digit@l

Resposta a la pregunta plantejada la setmana del 12 al 19 de gener: **452** vots

Hi haurà una línia regular a Barcelona des de l'aeroport d'Andorra-la Seu?

SÍ NO

36%

64%

Dos terços diuen que no

L'aeroport Andorra-la Seu és comercial des del 8 de gener. Ara per ara no hi ha cap empresa que ofereixi vols regulars. Sí que hi ha companyies dedicades a la branca de l'aerotaxi que han confirmat que usaran les instal·lacions. Però la voluntat pública és que l'equipament aeroportuari no només sigui una instal·lació dedicada als vols a la demanda i una de les línies sobre la taula és la connexió amb Barcelona. No obstant això, l'enquesta digital del Diari revela que hi ha un grapat de ciutadans que tenen dubtes sobre que en un futur s'ofereixi aquesta connexió. Dos terços de les persones que han contestat a l'enquesta opinen que no hi haurà línia.

LA PREGUNTA DE LA SETMANA

Jaume Bartumeu ha fet bé de cedir el lideratge d'SDP a Víctor Naudi?

La resposta dels lectors: dimarts 27 de gener

Per participar en la votació, pots fer-ho a través de la nostra pàgina web: <http://www.diariandorra.ad>